

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy

LBY – 4101-21-01/2012
P/12/096

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy
ul. Wały Jagiellońskie 12, 85-950 Bydgoszcz
T +48 52 567 58 00, F +48 52 567 58 60
lby@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/12/096 - Planowanie i realizacja wybranych projektów teleinformatycznych, mających na celu usprawnienie funkcjonowania jednostek organizacyjnych Policji.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
<i>Kontroler</i>	Ryszard Lutyński - główny specjalista kontroli państwowej – upoważnienie do kontroli nr 83090 z 28.09.2012r. (Dowód: akta kontroli str. 2-3)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Komenda Miejska Policji w Toruniu, ul. Grudziądzka 17, 88-100 Toruń. Regon 091362152-00209.
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Inspektor Antoni Stramek – Komendant Miejski Policji w Toruniu.

II. Ocena kontrolowanej działalności:

1. System Wspomagania Dowodzenia (SWD).

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Pana Komendanta oraz odpowiednich służb Komendy Miejskiej Policji w Toruniu, (zwanej dalej Komendą, lub KMP), w zakresie wdrożenia i funkcjonowania w Komendzie oraz jej jednostkach organizacyjnych w latach 2009-2012 (3 kw.) Systemu Wspomagania Dowodzenia, zwanego dalej SWD.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Wyniki kontroli wykazały, że SWD jest od 1.01.2012r. podstawowym narzędziem pracy służby dyżurnej KMP. W systemie są rejestrowane zgłoszenia, zdarzenia oraz czynności związane z reakcją Policji. Stwierdzono, że urządzenia i sprzęt komputerowy otrzymane do obsługi SWD są wykorzystywane w sposób zgodny z ich przeznaczeniem.

2. E-posterunek:

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność Pana Komendanta oraz odpowiednich służb Komendy w zakresie realizacji i wdrożenia aplikacji e-posterunek.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Wyniki kontroli wykazały, że aplikacja e-posterunek nie została dotychczas wdrożona do wykorzystania w praktyce policyjnej przez służby dochodzeniowo-śledcze Komend. Pomimo otrzymania kilku wersji tego projektu nadal pozostaje on w fazie testowania. Należy jednak podkreślić, że Komendant Miejski Policji w Toruniu nie miał decydującego wpływu na określenie terminu „produkcyjnego” użytkowania tej aplikacji w podległej mu jednostce, ani na zapewnienie warunków

technicznych jej funkcjonowania. W powyższym zakresie Komenda nie otrzymała wytycznych od jednostek organizacyjnych wyższego stopnia, tj. od Komendy Wojewódzkiej Policji i Komendy Głównej Policji.

Nieprawidłowości stwierdzono natomiast w obszarze zabezpieczenia danych osobowych przetwarzanych na sprzęcie dedykowanym dla systemu e-posterunek. Omówiono je w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

3. Realizacja w Komendzie projektów teleinformatycznych dotyczących budowy SWD i wdrożenia e-posterunku.

a) SWD:

Kontrola wykazała, że Komendant Miejski Policji w Toruniu podjął stosowne działania organizacyjne w celu wdrożenia systemu SWD we wszystkich jednostkach organizacyjnych Policji na obszarze swojej właściwości terytorialnej, wydając m.in. decyzję nr 62/2011r. z 27.08.2011r., w której określił termin wdrożenia aplikacji SWD do użytkowania od 19.12.2011r.

[Dowód - akta kontroli 4-6]

Wymienioną decyzją Komendant wyznaczył osoby odpowiedzialne za nadzór nad wdrożeniem i funkcjonowaniem SWD, w tym m.in.:

◆ powołał w Komendzie i ustalił obowiązki dla Lokalnych Administratorów: Merytorycznego, Technicznego i Bezpieczeństwa Informacji dla tej aplikacji,

◆ za realizację:

- czynności związanych z udzielaniem i odwoływaniem upoważnień dostępu do SWD,

- nadzoru nad szkoleniem użytkowników, funkcjonowaniem systemu oraz jakością, terminowością i aktualnością wprowadzanych do SWD danych – Komendant ustanowił osobistą odpowiedzialność.

Termin ten został dotrzymany, co było zgodne z datą wdrożenia SWD określoną w zarządzeniu nr 453 Komendanta Głównego Policji z 27.04.2011r. w sprawie form i metod przetwarzania informacji wspomagających kierowanie niektórymi działaniami Policji podejmowanymi w celu wykonania zadań ustawowych oraz decyzją nr 252/11 Komendanta Wojewódzkiego Policji w Bydgoszczy z 12.08.2011r., gdzie wdrożenie SWD określono na 31.12.2011r.

Pierwsza instalacja oprogramowania SWD nastąpiła na przełomie listopada i grudnia 2011r. Do dnia jej przewidywanego uruchomienia - 19.12.2011r. w sumie czynnych było dziewięć stanowisk, tj.: cztery stanowiska w KMP i po jednym w każdym z 5 Komisariatów Policji (KP).

Na podstawie raportu SWD-R-013 o stacjach dostępowych stwierdzono, że według stanu na 15.10.2012r. aplikacja była zainstalowana na 44 stacjach dostępowych w komórkach organizacyjnych KMP i podległych KP, a do jej obsługi upoważniono 143 funkcjonariuszy, w tym w Komendzie:

a. w wydziale prewencji (WP) - 7 stacji - 28 uprawnionych,

b. w wydziale kryminalnym (WK) – 3 stacje - 6 uprawnionych,

Opis stanu
faktycznego

- c. w wydział d/w z PG - 1 stacja - 2 uprawnionych,
- d. w wydziale ruchu drogowego (WRD) – 3 stacje - 10 uprawnionych
- e. w wydziale administracyjno-gospodarczym (WAG) – 1 stacja - 2 uprawnionych.

Docelowo planowano 56 stacji dostępowych SWD, dla 165 użytkowników, w tym 57 w Komendzie oraz 108 w podległych KP.

Pierwotnie oprogramowanie SWD było instalowane nie tylko na nowo otrzymanym sprzęcie dedykowanym do pracy z tą aplikacją (9 komputerów, z czego 3 pozostały w Komendzie, a 6 wydano dla KP), ale także na dotychczas posiadanych urządzeniach. Znaczna część komputerów stacjonarnych została zmodernizowana. W czterech komputerach zostały wymienione płyty główne, a w ok. trzydziestu została rozszerzona pamięć RAM. Modernizacja została sfinansowana przez KWP w Bydgoszczy.

W okresie I półrocza 2012r. kontynuowano instalację rozszerzając liczbę stacji dostępowych i uprawnionych użytkowników w jednostkach i komórkach organizacyjnych Komendy. Nastąpiło to głównie w I kwartale 2012r. z uwagi na otrzymanie 52 laptopów Lenovo – dedykowanych dla e-posterunku, wobec czego część sprzętu stacjonarnego wykorzystywanego przez pion kryminalny przesunięto do pionu prewencji dla potrzeb obsługi SWD.

W ocenie specjalisty zespołu łączności i informatyki – WAG Komendy, zdecydowana większość stanowisk SWD to komputery o niskich parametrach, wykorzystywane poprzednio jako stanowiska dostępne do KSIP i innych baz centralnych, które bardzo wolno pracują z nowoczesną i rozbudowaną aplikacją SWD. Poza unowocześnieniem istniejącej bazy nadal istniała potrzeba ok. 10 nowoczesnych komputerów do obsługi SWD.

Wszystkie osoby będące użytkownikami SWD zostały przeszkolone z obsługi tego systemu. Szkolenia były prowadzone w Komendzie oraz KWP w Bydgoszczy i odbywały się w kilku terminach, w okresie od 27.06.2011r. do końca 2012r., a w szczególności:

- ◆ W dniach 27.06.2011 – 01.07.2011 jeden z dyżurnych stanowiska kierowania (SK) WP KMP został wyznaczony, jako trener użytkowników końcowych i administratorów. Uczestniczył w szkoleniu zorganizowanym w Ośrodku Szkolenia KWP w Łodzi.
- ◆ W dniu 21.07.2011 w siedzibie Biura Informatyki i Łączności KGP odbyło się kolejne szkolenie z obsługi i wykorzystania narzędzia Quantum GIS – wczytywanie rejonów i sektorów. W szkoleniu tym uczestniczył ww. trener użytkowników końcowych, który następnie w dniach 17 – 23 stycznia 2012r. przeszkolił z zakresu Quantum GIS osoby odpowiedzialne za przygotowanie danych o sektorach i rejonach.
- ◆ Trener użytkowników końcowych prowadził dalsze szkolenia dla dyżurnych jednostek. Szkolenia odbyły się w dniach 4-5.07.2011r. – dla administratorów systemu oraz 26.10. i 7.11.2011r. – dla użytkowników końcowych w formie pokazu multimedialnego i ćwiczeń praktycznych.
- ◆ Trener użytkowników końcowych - pełniący służbę na stanowisku Dyżurnego KMP zobowiązany był także do bieżącego udzielania konsultacji telefonicznych lub osobistych wszystkim zainteresowanym funkcjonariuszom – użytkownikom końcowym.

◆ Szereg szkoleń dla służb dyżurnych KMP i KP zostało także przeprowadzonych w dniach 5-7 grudnia 2011r., 18 stycznia, 13-24 lutego oraz 28 lutego i 12 września 2012r. w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy.

[Dowód - akta kontroli 359-380]

Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag do funkcjonowania w Komendzie współpracy z jednostkami wyższego stopnia z zakresie wdrożenia SWD oraz systemu raportowania o jego usterkach w funkcjonowaniu.

Wśród prowadzonej licznej korespondencji w ww. sprawie (m.in. pisma z 15.09.2011r., 4.12.2012r.), stwierdzono, że jednostką nadzorującą z ramienia KWP ww. zagadnienia był Wojewódzki Sztab Policji (WSzP), który zbierał uwagi dotyczące wdrażania i funkcjonowania aplikacji w podległych jednostkach.

Na przykład z pisma z 4.01.2012r. sporządzonego na podstawie spostrzeżeń zespołu dyżurnych Komendy i wysłanego do WSzP KWP w Bydgoszczy wynika, że zgłoszono wówczas kilkadziesiąt uwag do funkcjonowania SWD, takich m.in. jak:

- 1) Konieczność ciągłego odświeżania każdego otwartego okna klawiszem funkcyjnym „F-5”.
- 2) Wyszukiwanie informacji odbywa się za pomocą nie do końca praktycznego mechanizmu filtrów.
- 3) Podczas drukowania krótkiego raportu (lista zdarzeń i działań) wygenerowany dokument nie wyświetla miejsca zaistnienia zdarzeń i działań, co ma niejednokrotnie kluczowe znaczenie przy tego typu raporcie.
- 4) Brak możliwości wyszukiwania informacji według opisu zdarzenia.
- 5) Samo funkcjonowanie systemu budzić może także spore zastrzeżenia. System, bowiem wielokrotnie w trakcie służby się zawiesza i trzeba go uruchamiać ponownie.
- 6) Nieczytelna, nieprzejrzysta informacja o zdarzeniach. Kierując patrol na miejsce zgłoszenia dyspozytor musi przejrzeć kilka zakładek, aby podać pełną informację o przyjętym zgłoszeniu. Generuje to dodatkowy czas i sprawia, że system nie jest właściwie czytelny.
- 7) Brak możliwości podglądu zgłoszeń poza danym SK. Na przykład podczas zdarzenia drogowego na granicy powiatów – brak jest możliwości dokonania sprawdzenia w SWD czy takie zgłoszenie zostało już przyjęte i czy jest obsługiwane przez inną jednostkę.
- 8) Nie ma wprowadzonych wszystkich ulic i dróg w tym najgłówniejszych np. A-1.
- 9) Przy większej ilości zgłoszeń jest bardzo długi czas (nawet kilkadziesiąt sekund) odświeżania okien systemu.
- 10) Brak możliwości podliczenia interwencji (statystyka) w tym również z rozdziałem na poszczególne podległe KP. Takie dane muszą być wprowadzone do systemu „KSIP”.
- 11) Nie ma dostępnych opcji takich jak w edytorze tekstu typu „kopiuj i wklej”. Mogą one częstokroć znacznie ułatwić szybkość wprowadzania danych.

12) Pole wyboru jednostki w oknie tworzenia grafiku jest zbyt wąskie i nie widać pełnej nazwy komórki, a jedynie początek nazwy jednostki.

Ponadto zgłoszono problemy techniczne funkcjonowania SWD, takie jak:

- ◆ Problemy z szybkością łączy, w szczególności w jednostkach KP w Chełmży i w Lubiczu.
- ◆ Brak odpowiedniego zaawansowanego zaplecza technicznego (mobilnych terminali pozostających w dyspozycji patroli, oraz będących na wyposażeniu SK, map cyfrowych, wizualizacji dyslokacji patroli itd.).

We wnioskach podano m.in., że:

- ◆ System SWD na obecnym etapie funkcjonowania jest systemem bardzo mało intuicyjnym – dostrzec to można w zasadzie na każdym kroku.
- ◆ Jest także mało przejrzysty, trudny i czasochłonny w obsłudze.
- ◆ Obsługa SWD, jego sformalizowanie wymusza konieczność zaangażowania dodatkowych osób do pracy na SK.
- ◆ Na obecnym etapie aplikacja nie jest funkcjonalna w stopniu, który byłby, co najmniej pożądany do pracy na stanowisku kierowania.

[Dowód - akta kontroli 15-19]

Analiza kontrolna realizacji ww. uwag Komendy wykazała, że do dnia 30.11.2012r. z ww. 33 uwag – 5 uwzględniono, a pozostałych 28 (84,8 % ogółu), nie zrealizowano.

Komendant Miejski Policji w Toruniu bieżąco monitorował wdrażanie systemu SWD m.in. poprzez:

- wydanie ww. decyzji z 27.08.2011r. o wdrożeniu systemu,
- ustanowienie harmonogramu z 28.10.2011r. o etapach jego wdrożenia oraz okresowe jego rozliczenia,
- nadawanie i cofanie uprawnień dla operatorów, dyspozytorów, kierowników komórek organizacyjnych,
- zorganizowanie systemu szkoleń funkcjonariuszy Komendy,
- podpisywanie i dekretowanie korespondencji w sprawie uwag i funkcjonowania SWD,
- udział w telekonferencjach poświęconych wdrażaniu i działaniu systemu oraz bezpośrednim kontaktom telefonicznym ze służbami KGP i KWP. W związku z osobistym uczestnictwem w telekonferencjach poświęconych wdrażaniu systemu – Komendant Miejski Policji w Toruniu wyznaczał zadania, monitorował stan zaawansowania prac i zatwierdzał zakończenie poszczególnych etapów.

W wyżej wymienionym harmonogramie określono terminy realizacji zadań (od 29.10.2011r. do czasu uruchomienia systemu – tj.: 19.12.2011r.) oraz wyznaczono osoby odpowiedzialne dla zadań takich jak:

- I etap szkolenia użytkowników,
- instalacja wersji testowej – szkoleniowej dla użytkowników w KMP i KP
- testowanie aplikacji i sprzętu przez użytkowników,
- II szczegółowy etap szkolenia użytkowników,
- wprowadzenie danych do wersji produkcyjnej i jej instalacja,

- pełne uruchomienie systemu (19.12.2011r.).

[Dowód - akta kontroli 245-249]

b) e-posterunek:

W przypadku systemu e-posterunek Komendant Miejski Policji w Toruniu do czasu zakończenia niniejszej kontroli nie określił terminu wdrożenia tej aplikacji do użytkowania. Brak było również stosownej decyzji Komendanta Głównego Policji oraz Komendanta Wojewódzkiego Policji w Bydgoszczy.

Według uzyskanych w czasie trwania kontroli wyjaśnień, zgodnie z zaleceniem I Zastępcy Komendanta Głównego Policji przedstawionym w trakcie wideokonferencji w dniu 5 kwietnia 2012r. korzystanie z przedmiotowej aplikacji miało odbywać się na zasadzie testowania i dobrowolnego wyboru.

[Dowód - akta kontroli 359-380]

Kontrola wykazała, że pierwszą wersję oprogramowania e-posterunek (1.8.0) zainstalowano na 40 komputerach stacjonarnych w Komendzie i KP na przełomie 2010/2011r.

Następnie w maju 2011r. otrzymano 7 laptopów Durabook oraz w grudniu i styczniu 2012r. 52 laptopy Lenovo.

Laptopy Lenovo z zainstalowaną aplikacją e-posterunek rozpoczęto wydawać w lutym 2012r.

Kontrola wykazała, że WRD Komendy posiada tylko jedną instalację aplikacji e-posterunek w wersji 2.0.0.5 na przenośnym laptopie, której nie wykorzystywano. Komputer używano natomiast w kontrolach drogowych czasu pracy kierowców. Według wyjaśnień specjalisty – informatyka z zespołu łączności i informatyki WAG KMP aplikacja nie została zainstalowana na innych urządzeniach mobilnych w radiowozach WRD z uwagi na brak właściwości integracji aplikacji z SWD i KSIP oraz brak możliwości wydruku dokumentów, a szkice z miejsca zdarzenia można wykorzystać tylko o ile istnieje możliwość ich wydrukowania.

[Dowód - akta kontroli 229-232]

Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag do rozliczenia sprzętu komputerowego otrzymanego i przekazanego dla użytkowników ww. aplikacji.

Ogółem dla aplikacji e-posterunek otrzymano 59 komputerów przenośnych oraz 3 mobilne drukarki. Sprzęt pochodził z KWP w Bydgoszczy. Z powyższej ilości 14 komputerów (23,7 % ogółu), pozostawiono w Komendzie, a pozostałe 45 rozdysponowano na jednostki podległe (KP). Z 3 drukarek 1 pozostała w KMP, a 2 przekazano dla KP.

Kontrola wykazała, że w zakresie e-posterunku, według stanu na dzień 25.10.2012r. dla potrzeb pionu kryminalno-dochodzeniowo-śledczego nadal brakuje ok. 20 szt. laptopów z dostępem do baz policyjnych (np. typu Lenovo) oraz ok. 30 drukarek laserowych.

Z porównania dat protokołów odbioru i przekazania sprzętu wynikało, że nie wystąpiła nieuzasadniona zwłoka w rozdysponowaniu sprzętu. Na przykład w Komendzie - został on w 11 przypadkach wydany dla użytkowników w ciągu miesiąca od daty otrzymania. Po upływie tego terminu wydano 3 laptopy – dotyczyło to przypadków urlopu macierzyńskiego 2 użytkowniczek oraz 1 zmiany kadrowej - przeniesienie do WK z innej jednostki.

[Dowód - akta kontroli 213-214]

W przypadku e-posterunek upoważnienia do obsługi aplikacji posiadały osoby, którym wydano komputery z zainstalowaną aplikacją (jak wykazano wyżej było to 14 osób w KMP i 45 w podległych KP).

Szkolenia użytkowników e-posterunku prowadzono w systemie kaskadowym, wynikało to m.in. z pism KWP z 27.09.2010r. i 1.03.2011r.

Ogółem na podstawie list obecności stwierdzono, że w okresie 17.11.2010r. – 19.04.2011r. przeszkolono 57 funkcjonariuszy, w tym 22 z KMP i 45 z podległych KP.

Kontrola wykazała, że system szkoleń przebiegał następująco:

- ◆ W dniu 30 września 2010r. w KWP w Bydgoszczy odbyła się prezentacja aplikacji e-posterunek przeprowadzona przez funkcjonariuszy z KGP.
- ◆ W prezentacji wzięło udział dwóch wyznaczonych funkcjonariuszy z KMP.
- ◆ Następnie wymienieni funkcjonariusze, biorący udział we wspomnianej prezentacji mieli zająć się szkoleniem kaskadowym z obsługi aplikacji.
- ◆ Prezentacje takie przeprowadzono w listopadzie i w grudniu 2010r. oraz w marcu i w kwietniu 2011r.
- ◆ Prezentacje te polegały na przedstawieniu aplikacji i zasad jej funkcjonowania.
- ◆ W prezentacjach tych nie brali udziału przedstawiciele wykonawcy programu i funkcjonariusze z nadrzędnych jednostek Policji.
- ◆ Na otrzymanych z zainstalowaną aplikacją komputerach przenośnych znajdował się także podręcznik użytkownika tej aplikacji dla samodzielnego zapoznania się przez funkcjonariusza korzystającego z tego sprzętu.

[Dowód - akta kontroli 359-380]

Służby kryminalno-dochodzeniowe Komendy oraz specjalista zespołu łączności i informatyki WAG pozytywnie ocenili współpracę z jednostkami Policji wyższego stopnia (Komenda Wojewódzka Policji, Komenda Główna Policji) w zakresie wdrażania aplikacji, zbierania informacji o występujących problemach i usterkach oraz kontroli zaawansowania stanu jej użytkowania i wdrożenia.

Zespół łączności i informatyki WAG był powiadamiany o kolejnych wersjach aplikacji e-posterunek, pojawiających się w centrum dystrybucji oprogramowania w Policyjnej sieci „PSTD”.

Zagadnienia systemu monitorowania i raportowania o usterkach w funkcjonowaniu e-posterunku zawarte były m.in. w wytycznych w emailu BŁil KGP z 17.03.2011r. oraz piśmie KWP z 2.04.2011r. Wśród wad aplikacji użytkownicy wymieniali m.in.:

- czasochłonność wprowadzania danych,
- problemy z dodaniem funkcjonariusza z poziomu użytkownika,
- problemy z drukowaniem,
- potrzebę zmian w drukach: np. w aktach oskarżenia (samoczynne przenoszenie danych adresowych do aktu oskarżenia),
- brak połączenia z systemem KSIP,
- brak możliwości edycji druków pod kątem graficznym np. czcionka, wyrównanie,

[Dowód - akta kontroli 206-207]

Wobec braku formalnego wdrożenia aplikacji monitorowanie stanu wdrożenia aplikacji polegało na:

- ustaleniach rozdziału sprzętu do Komisariatów Policji (KP) i komórek organizacyjnych Komendy,
- kontaktach telefonicznych ze służbami KGP i KWP,
- podpisywaniu i dekretowaniu korespondencji w sprawie e-posterunku,
- udziale w telekonferencjach poświęconych wdrażaniu i działaniu systemu,
- zorganizowaniu systemu szkoleń funkcjonariuszy Komendy.

[Dowód - akta kontroli 250-254]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie powyższego obszaru kontrolnego.

4. Ocena skuteczności i prawidłowości wdrożenia w KMP badanych projektów teleinformatycznych.

Opis stanu
faktycznego

Oceny skuteczności i prawidłowości wdrożenia w KMP badanych projektów teleinformatycznych dokonano w oparciu o wyniki oględzin, przeprowadzonych w dniach 27.11. - 3.12.2012r. na podstawie art. 39 ustawy z dnia 23 grudnia 1994r. o Najwyższej Izbie Kontroli², (zwanej dalej ustawą o NIK).

W wyniku oględzin oraz analizy kontrolnej dokumentów Komendy stwierdzono, że:

a) SWD:

Kontrola wykazała, że system SWD na skutek działań odpowiednich służb i decyzji Komendanta Miejskiego Policji w Toruniu został w KMP wdrożony do użytkowania od 19.12.2011r.

Od 1.01.2012r. system SWD był podstawową aplikacją stosowaną do obsługi zgłoszeń i zdarzeń na stanowisku kierowania (SK) Komendy.

Dokonane w dniach 27.11. - 3.12.2012r. oględziny 13 stacji dostępowych SWD (z 15 ogółem zainstalowanych w KMP), wykazały m.in., że od początku 2012r. do 3.12.2012r. na stanowisku kierowania KMP w systemie SWD było zarejestrowanych 59.742 zgłoszeń, w wyniku których podjęto 57.517 działań (interwencji).

Na podstawie przeprowadzonych oględzin stwierdzono, że wszystkie stacje dostępne SWD były zainstalowane na (wymienionych w pkt 3 niniejszego wystąpienia), stanowiskach związanych z systemem kierowania Komendy

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny cząstkowej według proponowanej skali byłoby niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, należy zastosować ocenę opisową.

² Dz. U. z 2012r., poz. 82 ze zm.;

w wydziałach: prewencji, kryminalnym, PG, WRD oraz prowadzącym zagadnienia teleinformatyczne - WAG.

Według prowadzonej w Referacie Kadr, Szkolenia i Prezydialnym elektronicznej ewidencji upoważnień wydanych przez Komendanta Miejskiego Policji w Toruniu stwierdzono, że według stanu na 31.10.2012r. na terenie Komendy wraz z podległymi KP w ewidencji pozostawało 143 funkcjonariuszy uprawnionych do dostępu do 44 stacji SWD. Stan ten był zgodny z uprawnionymi wymienionymi w pkt III.3 niniejszego wystąpienia.

Na podstawie dokonanego rozliczenia wykazu użytkowanych na stacjach dostępowych SWD modułów i zakładek, stwierdzono, że na 11 modułów ogółem (55 zakładek):

- 2 moduły (3 zakładki), nie były aktywne – pojazdy i mapa,
- z pozostałych 9 modułów (53 zakładki), w zależności od nadanych użytkownikowi uprawnień wykorzystywano:
  - do 10 zakładek – na 9 stanowiskach,
  - od 10 do 20 zakładek – na 2 stanowiskach,
  - ponad 30 zakładek – na 2 stanowiskach.

Na przykład na stanowisku dyżurnego zespołu dyżurnych KMP:

- ◆ używano 18 zakładek z 8 modułów, w tym:
  - w module zgłoszenia – używano obie zakładki, tj.: przyjmij nowe zgłoszenie, lista zgłoszeń;
  - w module służba – z 7 zakładek używano 4, tj.: działania, patrole w służbie, zarządzanie sesjami odpowiedzialności oraz monitorowanie odpowiedzialności; nie używano 3 zakładek: nowe legitymowanie, punkt sprawdzeń SPP i książka przebiegu służby, - którą zamierzano używać od 1.01.2013r.;
  - w module blokady- używano wszystkie 3 zakładki, tj.: zarządzanie blokadami, zarządzanie wariantami blokad oraz zarządzanie punktami blokadowymi;
  - w module akcje i operacje – używano istniejącą jedną zakładkę - zarządzanie akcjami i operacjami;
  - w module siły i środki - z 3 zakładek używano 2: dyslokacja służby i zarządzanie siłami i środkami, a grafik służb zamierzano używać od 1.01.2013r.;
  - w 3 modułach: komunikaty, raporty i tryb autonomiczny używano wszystkich 6 istniejących zakładek, tj.: bieżące komunikaty, stwórz komunikat oraz kreator raportów, lista zgłoszeń, lista działań, patrole w służbie;
- ◆ nie używano żadnej z 30 zakładek w module narzędzia administracyjne z powodu braku dostępu (zakładki te używali administratorzy systemu).

[Dowód - akta kontroli 20-175]

Kontrola wykazała, że poza SWD w KMP funkcjonowały inne systemy, urządzenia, ewidencje i bazy danych wspomagające dowodzenie oraz służące do rejestrowania pracy dyżurnych i służby patrolowej takie jak:

- ◆ Elektroniczna Książka Służby Dyżurnego, dokumentacja papierowa służby dyżurnego,

- ◆ system Patrol i dokumentacja papierowa dotycząca grafików służby oraz dyslokacji patroli. Miesięczny grafik służby w formie papierowej stosowano z powodu zawieszania się systemu SWD;

Pismami E-1946/12 z 19.11.2012 i E-1935/12 z 29.11.2012 Wydział Prewencji KWP przesłał stanowisko KGP dotyczące wprowadzania grafików do systemu SWD.

Ponieważ od stycznia 2012r. wprowadzane były grafiki służb patrolowych i ruchu drogowego Komendant Miejski Policji w Toruniu nakazał wprowadzanie do SWD od dnia 1.01.2013r. grafików pozostałych służb.

Było to zgodne z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2001 w sprawie rozkładu czasu pracy służby policjantów³. Potwierdzało to także stanowisko Biura Prewencji KGP przesłane pismem EZP-2812/2753/12 z dnia 28 listopada 2012r., według którego dopuszczalne jest prowadzenie grafiku w formie elektronicznej.

- ◆ Książka zdania i przyjęcia służby – forma papierowa była prowadzona z powodu zawieszania się systemu (także w czasie zmiany służby).
- ◆ Książka przebiegu służby – forma papierowa była prowadzona z powodu zawieszania się systemu.
- ◆ Rejestr osób umieszczonych w Izbie Wyrzeźwień.
- ◆ Rejestr pojazdów usuniętych i zabezpieczonych.

[Dowód - akta kontroli 347-350]

W czasie trwania kontroli NIK przeprowadzono anonimowe badania dotyczące oceny funkcjonowania SWD. Z 48 uprawnionych użytkowników SWD w Komendzie ankiety wręczono 44 z nich, a wypełnione otrzymano od 34, tj. 70,8 % ogółu. Na podstawie otrzymanych ankiet stwierdzono, że na pytania:

- ◆ Czy wdrożenie SWD usprawniło Pana(i) pracę i podniosło jej wydajność? - 11,8 % ankietowanych było na „TAK”, a aż 64,7 % odpowiedziało „NIE”.
- ◆ Czy wdrożenie SWD spowodowało zmniejszenie ilości dokumentów w formie papierowej koniecznych do sporządzenia? - 23,5 % ankietowanych było na „TAK”, a aż 55,9 % odpowiedziało „NIE”.
- ◆ Czy ilość i jakość sprzętu dostępna w jednostce jest wystarczająca do pracy w SWD? - 26,5 % ankietowanych było na „TAK”, a aż 58,8 % odpowiedziało „NIE”.
- ◆ Jak Pan(i) ocenia ogólnie system SWD? - tylko 10,7 % ankietowanych oceniło „DOBRZE”, 42,9 % „ŚREDNIO” i 46,4 % „ŹLE”.
- ◆ Jak Pan(i) ocenia wydajność systemu SWD? - tylko 7,1 % ankietowanych oceniło „DOBRZE”, 42,9 % „ŚREDNIO” i aż 50,0 % „ŹLE”.

[Dowód - akta kontroli 241-242]

b) e-posterunek:

Dokonane w dniach 27.11.-3.12.2012r. oględziny wszystkich 14 funkcjonujących w Komendzie stacji dostępowych e-posterunek wykazały, że stosowano wersje:

- 1.8.0 – na 11 stanowiskach,

---

³ Dz. U. Nr 131, poz. 1471;

- 1.8.7 – na 1 stanowisku,
- 2.0.05 – na 2 stanowiskach.

Według wyjaśnień specjalisty informatyka z zespołu łączności i informatyki – WAG Komendy, główną przyczyną braku wdrożenia najnowszych wersji aplikacji były problemy dotyczące utraty dokumentów roboczych wytworzonych we wcześniejszej wersji 1.8 przy próbie przejścia na wersję 2.0, przy czym funkcjonalność programu nie ulegała istotnej poprawie.

Wobec powyższego stanu zainteresowanie użytkowników nowymi wersjami aplikacji było znikome, tym bardziej że aplikacja była testowana na zasadzie dobrowolności i nadal nie było wiadomo ile jeszcze pojawi się wersji tego programu i jak będzie przebiegać ich kolejna aktualizacja.

[Dowód - akta kontroli 229-232]

W Komendzie nie posiadano wykazu upoważnionych do posługiwania się tą aplikacją. Do czasu zakończenia niniejszej kontroli e-posterunek nie był formalnie wdrożony. Wydanie 14 laptopów z zainstalowaną aplikacją funkcjonariuszom służb dochodzeniowo-śledczych Komendy traktowano, jako upoważnienie do jej obsługi.

[Dowód - akta kontroli 213-214]

W ocenie lokalnego specjalisty informatyka z zespołu łączności i informatyki – WAG Komendy, drukarki mobile nie nadają się do sporządzania wydruków w takiej ilości, jaka ma miejsce w pionie kryminalnym i dochodzeniowo-śledczym. Mogą służyć jedynie, jako uzupełnienie solidnych drukarek laserowych – stacjonarnych.

[Dowód - akta kontroli 229-232]

Przeprowadzone w czasie trwania niniejszej kontroli oględziny 14 stacji dostępowych e-posterunek wykazały, że:

◆ Sprzęt dedykowany dla aplikacji e-posterunek został powierzony funkcjonariuszom służb dochodzeniowo-śledczych.

◆ W 12 przypadkach sprzęt był wykorzystywany do testowania e-posterunku oraz prowadzenia na nim postępowań przygotowawczych na standardowych edytorach tekstu. Na przykład:

- w WK aplikacja była zainstalowana na 11 stanowiskach i nie była wykorzystywana na żadnym z nich do prowadzenia postępowań przygotowawczych w e-posterunku,
- w PG aplikacja była zainstalowana na 3 stanowiskach i była wykorzystywana na 2 z nich do prowadzenia 22 postępowań przygotowawczych w e-posterunku.

Obsługujący aplikację e-posterunek wśród przyczyn niepełnego jej wykorzystania do prowadzenia postępowań, wymieniali m.in.:

- brak odpowiednich decyzji, co do obowiązku wprowadzania przedmiotowej aplikacji, korzystanie z posiadanych aplikacji odbywało się na zasadzie dobrowolnego wyboru,
- fakt, że zainstalowane wersje aplikacji e-posterunek były wersjami testowymi, a nie produkcyjnymi, które można wykorzystywać do prowadzenia postępowań przygotowawczych,
- brak wystarczającej ilości mobilnego sprzętu służącego do obsługi zdarzeń w terenie,
- czasochłonność wprowadzania danych,

- problemy z drukowaniem,
- potrzeby zmian w drukach: np. w aktach oskarżenia (samoczynne przenoszenie danych adresowych do aktu oskarżenia),
- brak połączenia z systemem KSIP,
- brak możliwości edycji druków pod kątem graficznym np. czcionka, wyrównanie,

Wobec powyższego stanu, zdaniem użytkowników uzyskany sprzęt, dedykowany dla aplikacji e-posterunek był wykorzystywany do prowadzenia postępowań przygotowawczych, ale w trybie tradycyjnym – tj. przy użyciu dostępnych edytorów tekstu z zainstalowanego oprogramowania Windows.

[Dowód - akta kontroli 20-175 i 206-207]

Przeprowadzone w czasie trwania kontroli testy sprawdzające faktyczne umiejętności 14 użytkowników końcowych e-posterunek, poprzez wypełnienie oraz próbę wydruku losowo wybranego dokumentu z symulowanego hipotetycznego postępowania w sprawie kradzieży portfela kontrolera NIK wykazały, że tylko 3 użytkowników (21,4 %), nie wykazało się znajomością aplikacji w tym zakresie.

[Dowód - akta kontroli 20-175 i 213-214]

W czasie trwania kontroli NIK przeprowadzono anonimowe badania dotyczące oceny funkcjonowania aplikacji e-posterunek. Z 16 ankiet otrzymanych z badanej próby 14 użytkowników e-posterunek (oraz 2 nadzorujących ich naczelników), wynika m.in., że na pytania:

- ◆ Czy wdrożenie systemu e-Posterunek usprawniło Pana(i) pracę i podniosło jej wydajność? – nikt z ankietowanych nie był na „TAK”, a aż 81,3 % odpowiedziało „NIE”.
- ◆ Czy wdrożenie systemu e-Posterunek spowodowało zmniejszenie ilości dokumentów w formie papierowej koniecznych do sporządzenia?- tylko 6,3 % było na „TAK”, a aż 81,3 % odpowiedziało „NIE”.
- ◆ Jak Pan(i) ocenia ogólnie system e-Posterunek? - nikt z ankietowanych nie ocenił „DOBRZE”, 25,0 % „ŚREDNIO” i 37,5 % „ŹLE”.
- ◆ Jak Pan(i) ocenia wydajność systemu e-Posterunek? - nikt z ankietowanych nie ocenił „DOBRZE”, 25,0 % „ŚREDNIO” i 37,5 % „ŹLE”.

[Dowód - akta kontroli 243-244]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie powyższego obszaru kontrolnego.

5. Ocena stopnia zabezpieczenia danych osobowych przetwarzanych w nowo utworzonych policyjnych systemach teleinformatycznych.

a) aplikacja SWD:

Opis stanu faktycznego

Kontrola wykazała, że dla systemu SWD:

◆ Komenda posiadała opracowaną przez Biuro Łączności i Informatyki KGP (właściciela aplikacji) politykę bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych oraz instrukcję zarządzania systemem informatycznym SWD (obydwa dokumenty były zatwierdzone w 2011r. przez Komendanta Głównego Policji i ustalono dla nich wysoki poziom bezpieczeństwa przetwarzania danych).

Komenda posiadała także wypełnione, jako elementy polityki bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych dla ww. aplikacji:

◆ charakterystyki obszarów przetwarzania danych osobowych (zał. nr 1 do polityki bezpieczeństwa), w tym wytworzone odrębnie dla poszczególnych komórek organizacyjnych i jednostek (KP) wykazy budynków, pomieszczeń lub części pomieszczeń, tworzących obszar, w którym przetwarzane są dane osobowe,

[Dowód - akta kontroli 11-12]

◆ oświadczenia osób uprawnionych do korzystania z SWD o zapoznaniu się z ww. polityką bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych oraz instrukcją zarządzania systemem informatycznym SWD (zał. nr 2 do polityki bezpieczeństwa).

[Dowód - akta kontroli 13-14]

◆ Prowadzono także ewidencję osób upoważnionych do dostępu do SWD (zał. nr 3 do polityki bezpieczeństwa).

Działaniami powyższymi spełniono wymogi określone w art. 36-39 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych⁴ oraz § 3-5 rozporządzenia MSWiA z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych⁵, zwanego dalej „rozporządzeniem MSWiA o danych osobowych”.

Przeprowadzone w dniach 27.11 - 3.12.2012r. oględziny 13 (z 15 ogółem), stacji dostępowych SWD zainstalowanych w wydziałach Komendy, nie wykazały odstępstw od ww. regulacji zawartych w polityce bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych oraz instrukcji zarządzania systemem informatycznym SWD, w tym, m.in.:

- dostęp (logowanie) do systemu SWD (oraz do danych osobowych w nim zawartych), możliwy był poprzez odrębny dla każdego użytkownika identyfikator (karta chipowa, PIN i hasło),

- aplikacja była zainstalowana w Komendzie tylko na komputerach stacjonarnych,

- nie stwierdzono przypadków użytkowania tej aplikacji poza budynkiem Komendy,

- komputery były wyposażone w aktualne oprogramowanie chroniące kontrolowany system przed wirusami.

[Dowód - protokół oględzin - akta kontroli 20-175]

⁴ Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2004r. Nr 100, poz. 1024

b) aplikacja e-posterunek:

Komenda nie posiadała dla tej aplikacji dokumentacji, o której mowa w § 3 ust. 1-3 rozporządzenia MSWiA o danych osobowych, w tym polityki bezpieczeństwa i instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych. Do czasu zakończenia kontroli NIK dokumentacji tej nie otrzymano od właściciela aplikacji (KGP).

Nie posiadano także własnych uregulowań w zakresie zabezpieczenia przetwarzania danych osobowych na komputerach przenośnych, na których przetwarzano dane osobowe w dokumentach wytworzonych dla potrzeb postępowań przygotowawczych prowadzonych przy użyciu e-posterunku oraz tradycyjnych edytorów tekstu.

Komenda posiadała „Politykę bezpieczeństwa zbiorów manualnych” regulującą zasady ochrony danych osobowych przetwarzanych w tworzonych w sposób tradycyjny tabelach, zestawieniach, kartotekach i wykazach. Polityka ta nie regulowała przetwarzania i ochrony danych osobowych w dokumentach elektronicznych, powstałych przy pomocy edytorów tekstu.

Przeprowadzone w dniach 27.11-3.12.2012r. oględziny 14 stacji dostępowych z aplikacją e-posterunek wykazały m.in., że:

- 1) na wszystkich ww. 14 komputerach przetwarzano dane osobowe, w tym na 2 stanowiskach - w 22 postępowaniach z wykorzystaniem aplikacji e-posterunek, a na pozostałych 12 w sposób tradycyjny, tj. przy użyciu edytorów tekstu,
- 2) ogółem na ww. 14 komputerach w ponad 500 postępowaniach przygotowawczych przetwarzano dane osobowe ok. 1560 osób,

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono niżej wymienione nieprawidłowości:

Przeprowadzone oględziny 14 stacji dostępowych e-posterunek zainstalowanych na komputerach w WK oraz PG, wykazały m.in., że:

- 1) na wszystkich badanych stanowiskach aplikacje e-posterunek były zainstalowane na komputerach przenośnych Lenovo i Durabook (12+2 szt.),
- 2) wszystkie komputery były wyposażone w oprogramowanie chroniące kontrolowany system przed wirusami oraz nieuprawnionym dostępem, z tym że na 12 z nich (Lenovo), program ten był nieaktualny (data wersji – 22.11.2011r.); z 2 komputerów na których prowadzono postępowania w aplikacji e-posterunek 1 miał ww. oprogramowanie aktualne,
- 3) wszystkie komputery były wyposażone w oprogramowanie do kryptograficznej ochrony danych, z tym że program ten był używany na 3 stanowiskach (w WK), gdzie szyfrowano wszystkie wytworzone (poza aplikacją e-posterunek) dokumenty,
  - na 10 stanowiskach nie był on używany i użytkownicy nie potrafili z niego korzystać,
  - na 1 stanowisku (PG) nie był on używany, ale użytkownik potrafił z niego korzystać,
  - w przypadku 3 stanowisk komputery były użytkowane w godzinach pracy poza Komendą na miejscu zdarzenia – nie szyfrowano na nich wytworzonych

dokumentów, (w tym w 1 przypadku w e-posterunku), - co było niezgodne z pkt V załącznika do rozporządzenia MSWiA o danych osobowych;

- 4) w systemie uwierzytelnienia, zarówno do systemu Windows, jak i aplikacji e-posterunek stosowano dla każdego użytkownika odrębny identyfikator i hasło, z tym że w 13 przypadkach hasło nie spełniało wymogów pkt VIII załącznika do rozporządzenia MSWiA o danych osobowych; (winno składać się, co najmniej z 8 znaków, zawierających małe i wielkie litery oraz cyfry lub znaki specjalne), - wymogi powyższe spełniono tylko w 1 przypadku;
- 5) system uwierzytelnienia nie wymuszał zmiany hasła dostępowego do systemu operacyjnego nie rzadziej, niż co 30 dni, - zmianę hasła stosowano we wszystkich przypadkach co 45 dni - co było niezgodne z cz. IV ust. 2 załącznika do ww. rozporządzenia MSWiA o danych osobowych;
- 6) danych osobowych przetwarzanych na ww. 14 komputerach, w tym w systemie informatycznym e-posterunek nie zabezpieczano przez wykonywanie kopii zapasowych zbiorów danych, - co było niezgodne z cz. IV ust. 3 załącznika do ww. rozporządzenia MSWiA o danych osobowych;
- 7) na zbadane 14 stanowisk komputerowych w żadnym przypadku komputery nie miały zablokowanej funkcji bluetooth oraz możliwości łączności Wi-Fi;
- 8) przeprowadzone w czasie trwania oględzin próby łączności bluetooth - okazały się pomyślne na 2 komputerach Durabook, natomiast w przypadku 12 komputerów Lenovo - próba łączności była niepomyślna - bluetooth był nieskonfigurowany - występowało żądanie hasła;
- 9) próby łączności Wi-Fi były negatywne - w zasięgu nie znaleziono dostępnych sieci bezprzewodowych.

[Dowód - akta kontroli 20-175]

Kontrola wykazała, że przyczyny powstania ww. nieprawidłowości były m.in. następujące:

- ◆ Brak opracowania polityki bezpieczeństwa i instrukcji zarządzania systemem informatycznym dla e-posterunek, o której mowa w § 3 ust. 1-3 rozporządzenia MSWiA o danych osobowych, wynikał z winy właściciela aplikacji - nie otrzymano jej z KGP.
- ◆ Nieprzestrzeganie zaleceń Dyrektora Błil KGP z dnia 06.07.2010r. i 29.03.2012r., dotyczących m.in. szyfrowania dokumentów z tym, że wyjaśniający wskazali na rozbieżność ww. zaleceń (nakazano w nich szyfrowanie wszystkich dokumentów) z ww. postanowieniami pkt V załącznika do rozporządzenia MSWiA o danych osobowych, (aktu wyższej rangi) - gdzie nakaz dotyczył tylko komputerów wynoszonych poza obszar.
- ◆ Zdaniem lokalnego administratora z wydziału właściwego ds. teleinformatyki (WAG):
  - program do szyfrowania dokumentów jest zainstalowany na wszystkich laptopach wraz z instrukcją jego użytkowania, ale wielu użytkowników nie stosowało go do zabezpieczania przetwarzanych informacji,
  - stosowanie programu nie wymaga szkoleń specjalistycznych - wystarczy zapoznanie się z instrukcją obsługi, a tylko w przypadku wątpliwości kontakt z lokalnym administratorem.

- ◆ Brak opracowania własnych uregulowań w zakresie zabezpieczenia przetwarzania danych osobowych na komputerach przenośnych, w dokumentach wytworzonych przy użyciu edytorów tekstu.
- ◆ Pozytywne wyniki kontroli przeprowadzonej w marcu 2012r. przez funkcjonariuszy z wydziału Ochrony Informacji Niejawnych (OIN) KWP w Bydgoszczy w zakresie zabezpieczenia przetwarzania danych osobowych w aplikacji e-posterunek – spowodowały przeświadczenie u naczelników kontrolowanych wydziałów, że istniejący stan jest zgodny z obowiązującymi procedurami.
- ◆ Późne powołanie koordynatora nadzoru nad ochroną danych osobowych w Komendzie (od maja 2012r. – Pełnomocnik OIN), – co spowodowało opóźnienie kontroli wewnętrznej w ww. zakresie (planowanej na 2013r.).
- ◆ Według naczelnika WK - zgodnie ze wspomnianym zaleceniem BŁil KGP i aneksu do nich polityka haseł nie miała zastosowania dla komputerów z dostępem (logowaniem) za pomocą karty mikroprocesorowej (chip) – fakt ten pomyłkowo zastosowano do otrzymanych komputerów Lenovo, które posiadały czytniki kart mikroprocesorowych.
- ◆ Według rozdz. 7 pkt 16 zasad korzystania ze służbowego sprzętu komputerowego (ww. zalecenia BŁil z 29.03.2012r.) zasady te winny być wyszczególnione na odwrocie formularza przekazania sprzętu użytkownikowi, – czego na formularzach stosowanych wcześniej przez WAG nie było.
- ◆ Wszystkie komputery Lenovo były wyposażone w oprogramowanie chroniące system przed wirusami oraz nieuprawnionym dostępem z tym, że program ten był nieaktualny i z przyczyn technicznych nie można go zaktualizować. Zdaniem lokalnego administratora z WAG w KMP w Toruniu nie posiadano odpowiedniego sprzętu do wykonania tego zadania. Aktualizacja poprzez wgranie repozytorium do laptopa nie powiodła się.
- ◆ Wymieniony w sprawie długości i złożoności haseł podał także, że według jego doświadczenia, jeśli użytkownik musi używać długiego i skomplikowanego hasła (duże i małe litery, cyfry, znaki specjalne), to ma tendencję do jego zapisywania, a nie zapamiętania, co nie służy ochronie.

[Dowód - akta kontroli 225-237 i 239-240]

Komenda (wraz z podległymi 5 KP), była kontrolowana w dniach 12.03-23.03.2012r. przez zespół kontrolny wydziału OIN KWP w Bydgoszczy w zakresie ochrony danych osobowych.

Kontrolą objęto także 21 stanowisk komputerowych z e-posterunkiem. Kontrola wykazała szereg nieprawidłowości, takich m.in., jak:

- ◆ brak ustanowienia w regulaminie organizacyjnym Komendy osoby odpowiedzialnej za nadzorowanie i koordynowanie ochrony danych osobowych w Komendzie i podległych jednostkach – jak wykazano wyżej od 31.05.2012r. funkcję tą powierzono Pełnomocnikowi OIN, skutkiem powyższego według zapisów w wystąpieniu pokontrolnym Komendanta Wojewódzkiego Policji w Bydgoszczy było powstanie licznych nieprawidłowości;
- ◆ w wyniku ww. kontroli nakazano Komendantowi Miejskiemu Policji w Toruniu wykonanie 9 wniosków pokontrolnych.

Do czasu zakończenia niniejszej kontroli NIK część wniosków zrealizowano, a termin realizacji niektórych z nich mijał 31.12.2012r.

[Dowód - akta kontroli 181-193]

NIK ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie powyższego obszaru kontrolnego dotyczącym aplikacji SWD oraz pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie aplikacji e-posterunek.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, jako przykład dobrej praktyki podjęcie przez Pana Komendanta, niezwłocznie - tuż po zapoznaniu się z ww. nieprawidłowościami w ochronie danych osobowych, działań mających na celu doraźne zwiększenie poziomu bezpieczeństwa ochrony tych danych i wydanie decyzji nr 105 z dnia 18.12.2012r., w wyniku której dla wszystkich użytkowników komputerów przenośnych dedykowanych dla aplikacji e-posterunek oraz do prowadzenia postępowań poza tą aplikacją, przy wykorzystaniu edytorów tekstu wprowadzono następujące zasady ochrony przetwarzanych danych osobowych:

1. Wdrożenie polityki haseł dostępu do systemu operacyjnego, gdzie każdy użytkownik loguje się na konto za pomocą indywidualnego hasła składającego się z min. 8 znaków zawierających litery duże i małe, cyfry i znaku specjalnego. Wymuszenie zmiany hasła następuje do upływie 30 dni.
2. Wszystkie dokumenty służbowe (w szczególności zawierające dane osobowe) zapisywane na komputerze należy przechowywać w postaci zaszyfrowanej z wykorzystaniem oprogramowania TrueCrypt.
3. Wszyscy użytkownicy przed dopuszczeniem do użytkowania sprzętu zostaną przeszkoleni przez pracownika WAG KMP odpowiedzialnego za administrowanie systemami informatycznymi w zakresie szyfrowania dokumentów przy użyciu programu TrueCrypt. Fakt przeszkolenia użytkownicy potwierdzą składając pisemne oświadczenie o odbyciu przeszkolenia.
4. Przenośny sprzęt komputerowy dedykowany do aplikacji e-posterunek wykorzystywany będzie tylko i wyłącznie na terenie obiektów Policji bez możliwości użytkowania go w terenie.
5. W celu testowania udostępnionej przez Komendę Główną Policji aplikacji e-posterunek polecam dokonywać tych czynności tylko i wyłącznie wprowadzając do aplikacji e-posterunek nieprawdziwe dane osobowe.

[Dowód - akta kontroli 345-346]

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

1. Pełne wprowadzenie w życie, podjętej w czasie trwania kontroli NIK, decyzji nr 105 z dnia 18.12.2012r., mającej na celu doraźne zwiększenie poziomu bezpieczeństwa ochrony przetwarzanych w Komendzie danych osobowych.
2. Podjęcie działań zapewniających zastosowanie środków organizacyjnych i technicznych w celu zabezpieczenia danych osobowych przetwarzanych na urządzeniach z zainstalowaną aplikacją e-posterunek, zgodnie z wymogami określonymi w art. 36 ustawy o ochronie danych osobowych.
3. Przeprowadzenie zaplanowanej na 2013r. kontroli przestrzegania zasad przetwarzania i ochrony danych osobowych w pozostałych komórkach

i jednostkach organizacyjnych KMP w Toruniu – z uwzględnieniem zagadnień ujawnionych w czasie kontroli NIK.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 25 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, dnia .....01.2013r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Kontroler
Ryszard Lutyński
główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Jarosław Wenderlich

.....
podpis

.....
podpis